

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ « Топіарне мистецтво »

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 206 Садово-паркове господарство

Освітня програма « Садово-паркове господарство »

Рік навчання 2023-2024, семестр 6

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

к.с.-г.н., доцент Дзиба А.А.

lealia@nubip.edu.ua

денна <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=568>

заочна <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4035>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліною передбачено вивчення історії топіарного мистецтва, елементів топіарного мистецтва (живоплотів, бордюрів, живих стін, боскетів, зелених кабінетів, шпалер, лабіринтів, алей та інші). Основні принципи обрізки дерев та чагарників найбільш поширених видів. На основі багатовікового досвіду і з урахуванням сучасних технологій вивчаються рекомендації з проведення обрізки декоративно-листяних, хвойних і плодових дерев і чагарників. Розглядаються технології вирощування та закладання живоплотів, особливості їхнього формування та стриження. Особлива увага приділяється вивченню технології створення та застосування каркасів. Отримані знання студент зможе застосувати у практичній професійній виробничій діяльності.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, фітодизайні та флористиці, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11. Навички здійснення безпечної діяльності.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- ФК1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових

об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

– ФК3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.

– ФК7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.

– ФК9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.

– ФК15. Організувати результативні та безпечні умови праці.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

– ПРН9. Проектувати та організувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.

– ПРН18. Організувати результативні та безпечні умови праці.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
6 семестр				
Модуль 1				
Тема1. Історія топіарного мистецтва.	2/-	<i>знати:</i> декоративні якості деревних рослин	Здача практичних робіт.	
Тема2. Елементи топіарного мистецтва (живоплоти, бордюри, живі стіни, алеї, гірлянди).	2/2	придатних для стрижки та викоритсовувати їх; технологію вирощування садивного матеріалу	Виконання самостійної роботи (в т.ч. в elearn)	
Тема3. Елементи топіарного мистецтва (боскети, партери).	3/2	стрижених форм на декоративних розсадниках.	Виконання графічних робіт. Написання тестів.	
Тема 4. Елементи топіарного мистецтва (вузловий сад, арабески, шпалери).	3/2			
Тема5. Історія розвитку лабіринтів	2/-			
Тема6. Класифікація лабіринтів.	3/2			
Модуль 2				
Тема1. Вирощування садивного матеріалу живоплотів на декоративних розсадниках.	2/2	<i>вміти:</i> формувати елементи топіарного мистецтва з деревних рослин;		
Тема2. Технологія закладання та обрізки живоплотів.	2/2	проводити догляд за зеленими скульптурами,		
Тема3. Застосування і розміщення живих	3/-	щільними		

огорож на об'єктах озеленення. Тема 4. Види обрізки дерев та кущів. Тема 5. Топіарне мистецтво США. Тема 6. Топіарне мистецтво Японії.	2/2 3/- 3/1	лінійними насадженнями; створювати каркаси для декорування інтерєрів, володіти технологіями формування різних скульптур із травянистих та деревних рослин, вміти правильно проводити стрижку рослин.		
Всього за 6 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором інституту).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- **основна:**

1. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць / В.П. Кучерявий. Львів.: Світ, 2005. 297–303 с.
2. Топіарне мистецтво та живоплоти: навч. посібник / Я.М. Шляхта. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 120 с.

- **допоміжна:**

1. Ruemler, E. (2004). Aesthetics and Practice of Topiary Art. *Acta Horticulturae*, 643, 79-87. <https://doi.org/10.17660/ActaHortic.2004.643.9> https://www.ishs.org/ishs-article/643_9
2. Sevik H., & Cetin M. (2016). Evaluation of Topiary Applications and Problems: A Case Study of Kastamonu, *International Journal of Multidisciplinary Thought*, 05 (05), 45-50. <http://www.universitypublications.net/ijmt/0505/pdf/H6V140.pdf>
3. Solonenko, O. V., & Vatamaniuk V.I. (2016). Classification of topiary forms in Landscape Gardening construction. *Agriculture and forestry*, 3, 200-208. <http://repository.vsau.org/getfile.php/19876.pdf>
4. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво / В.І. Білоус. – К.: Науковий світ, 2001. 240 с.
5. Галактіонов І. І. Декоративні рослини природної флори України. Довідник. – К.: Вища школа, 1977. 280 с.
6. Zimmermann A. (2015). *Planning Landscape: Dimensions, Elements, Typologies*. Basel: Birkhauser. 304 p.
7. Gordon Taylor and Guy Cooper. Gardens of eccentric and extravagant visions obsession. London: Weidenfeld, 1999. 192 S.
8. Заячук В.Я. Дендрологія. Голонасінні: Навчальний посібник. Львів ТзОВ «Фірма Камула», 2005. 176 с.
9. Заячук В.Я. Дендрологія. Покритонасінні: Навчальний посібник. Львів ТзОВ «Фірма Камула», 2004. 408 с.
10. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина 1. Довідник / Кохно М.А., Трофименко Н.М. Пархоменко Л.І. та ін.; За ред. М.А. Кохна. К.: Фітосоціоцентр. 2002. 448 с.
11. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина 2. Довідник / Кохно М.А., Пархоменко Л.І., Зарубенко А.У. та ін.; За ред. М.А. Кохна та Н.М. Трофименко. К.: Фітосоціоцентр. 2005. 715 с.
12. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Голонасінні. Довідник / Кохно М.А., Гордієнко В. І., Захаренко Г.С. та ін.; За ред. М.А. Кохна та Г.С. Кузнецова; НАН України, Нац. бот. сад ім. М. М. Гришка. К.: Вища школа. 2001. 207 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Blanusa T., Garratt V., Cathcart-James M., Hunt L., & Cameron R.W.F. (2019). Urban hedges: A review of plant species and cultivars for ecosystem service delivery in north-west Europe. *Urban Forestry & Urban Greening*, 44, 12-15. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2019.126391>
2. Gosling L., Sparks, T., Araya, Y., Harvey, M. & Ansine, J. (2016). Differences between urban and rural hedges in England revealed by a citizen science project. *BMC Ecology*, 16 (1): S15, 46-55. [https:// DOI 10.1186/s12898-016-0064-1](https://doi.org/10.1186/s12898-016-0064-1)
3. Pondichie, F-A. (2012). Globalization Elements in Romanian Cities: Searching for Sustainable Solutions, MA Thesis, Department of Earth Sciences, University of Uppsala. URL: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:560790/FULLTEXT01.pdf>
4. Římanova, M. (2010). Research: towards socially attractive city squares. *M.sc, Wageningen University and Research Centre*. URL: <https://edepot.wur.nl/159088>
5. State Committee of Construction, Architecture and Housing Policy of Ukraine (2014). *Instruction on inventory of green spaces in settlements of Ukraine*. 18 p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0182-02>
6. Дзиба А. А., Корінчук О.О. Сучасний стан живоплотів у ВП НУБіП України „Агрономічна дослідна станція”. Науковий вісник НУБіП України. Серія «Лісівництво та декоративне садівництво». 2010. Вип. 152, ч. І. С. 34–40.
7. Дзиба А. А., Нестерчук О.Г. Інвентаризація та сучасний стан живоплотів у місті Новоград-Волинський. Науковий вісник НУБіП України. Серія «Лісівництво та декоративне садівництво». 2011. Вип. 164, ч. 3. С. 293–298.
8. Дзиба А. А., Пасик Ю.М. Сучасний стан живих огорож у місті Переяславі-Хмельницькому. Науковий вісник НУБіП України. Серія «Лісівництво та декоративне садівництво». 2009. Вип. 135. С. 336–344.

9. Дзиба А.А. Алеї як структурний елемент заповідних штучно створених об'єктів Українського Полісся. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2022, 32(1), 42–52.
10. Дзиба А.А. Елементи топіарного мистецтва у заповідних штучно створених парках другої половини ХХ століття Українського Полісся. *Науковий журнал «Ukrainian Journal of Forest and Wood Science»*. 2020. Том 11 (4). С. 80–90. <http://dx.doi.org/10.31548/forest2020.04.008>
11. Дзиба А.А. Театр та амфітеатр як структурні елементи історичних парків, садів, садово-паркових ансамблів XVII–XX ст. *Науковий журнал «Ukrainian Journal of Forest and Wood Science»*. 2021. Том 12 (3). С. 45–62.
12. Дзиба А.А., Живець О.І. Елементи топіарного мистецтва в Болехові Івано-Франківської області. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2013, 23.9, 177–181.
13. Дзиба А.А., Кузнецова А.О. Особливості озеленення Діснейленду у Франції. *Агробіологія*, 2012. Вип.8. С. 67-72.
14. Дзиба А.А., Кузнецова А.О., Сидорук Б.Р. Нівакі у «Діснейленді» Парижа. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. Вип. 23.9. С. 167-172.
15. Дзиба А.А., Романенко А.О. Порівняльний аналіз елементів топіарного мистецтва у містах Бахмач, Ніжин, Батурин Чернігівської області. *Науковий вісник НЛТУ України*, 2014, 198(2), 238–244.
16. Дзиба А.А., Собченко О.А. Сучасний стан живоplotів у парках м. Біла Церква. *Науковий вісник НУБіП України. Серія «Лісівництво та декоративне садівництво»*. 2013. Вип. 187, ч. 1. С. 57–62.
17. Косик О.І., Гуцаленко У.Ю. Топіарні сади в сучасній ландшафтній архітектурі. *Теорія та практика дизайну: зб. наук. праць. Садово-паркове мистецтво*. К.: НАУ, 2021. Вип. 23. С. 135-140. doi: 10.18372/2415-8151.24.16301
18. Курницький М.П., Мирончук К.В. Стан живоplotів у сучасному місті. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.3. С. 8–11.
19. Олексійченко Н.О., Дзиба А. А., Подольхова М.О. Елементи топіарного мистецтва в озелененні садиб державних підприємств лісового господарства Рівненської області. Сучасні тенденції збереження, відновленням та збагачення фіто різноманіття ботанічних садів і дендропарків: Міжнародна наукова конференція присвяченої 70-річчю дендрологічного парку «Олександрія», як наукової установи НАН України, м. Біла Церква, 23–25 травня 2016 року: матеріали конференції. Біла Церква, 2016. С. 251–254.
20. Topylko S., Lysenko O., & Rapiy O. (2015). Topiary Gardens in Modern Landscape Architecture. *Modern Directions of Theoretical and Applied Researches '2015*. URL: <https://sworld.education/konfer38/505.pdf>